

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ  
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»  
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»  
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ  
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ  
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ  
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ  
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ  
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**



**ЗАПОРІЖЖЯ 2026**

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ  
МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сидоряко А.В.

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Смойловська Г.П., Малюгіна О.О., Єренко О.К. ....118

ВАЖЛИВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЛІТНІЙ ШКОЛІ З  
ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ

Соляник О.В.....120

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПРИФРОНТОВИХ  
РЕГІОНАХ

Стрюк Ю.В., Чернявський В.В. ....122

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ  
НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ

Стрюк Ю.В.....124

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ В  
УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Тертишний С.І., Зубко М.Д. ....126

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ СТУДЕНТАМ  
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Демченко В.О., Зарічна Т.П.,  
Глазунова Т.В. ....130

ВПЛИВ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ, ВИКЛИКАНОГО ВИБУХОВОЮ ХВИЛЕЮ НА  
СЛУХОВИЙ АНАЛІЗАТОР

Троян В.І., Сінайко І.О. ....132

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬО-  
ВИХОВНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДМФУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Утюж І.Г., Сепетий Д.П., Іріюглу Ю.О., Денисенко В.В. ....133

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Федорова О.П., Пахомова С.П., Качан І.С., Колесник М.Ю.....136

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ШРОТ-ТЕРАПІЇ ТА  
КОРСЕТОТЕРАПІЇ ШЕНО НА РЕСПІРАТОРНУ ФУНКЦІЮ У ДІТЕЙ ЗІ СКОЛІОЗОМ

Філатова К.В., Ванюк Д.В. ....139

РОЛЬ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ТА  
ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Хромильова О.В., Портна О.О., Скорина Д.Ю., Шабельник К.П., .....142

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ У  
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИФРОНТОВОГО МІСТА

Черненко О.Є.....145

ЛІКАРІ-ІНТЕРНИ СТОМАТОЛОГИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ ТА  
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Чернявський В.В. ....147

Метод Шрот-терапії, завдяки використанню ротаційного дихання, дозволяє цілеспрямовано впливати на деформовані ділянки грудної клітки, активізуючи колабовані зони та покращуючи вентиляцію легень [4].

Комбіноване застосування Шрот-терапії та корсета Шено демонструє синергетичний ефект, при якому механічна корекція поєднується з функціональним відновленням дихання, що проявляється у покращенні респіраторних показників та загального функціонального стану пацієнтів [6].

**Висновки:** комплексне застосування методу Шрот-терапії та корсетотерапії Шено є патогенетично обґрунтованим підходом у фізичній реабілітації дітей зі сколіозом, який дозволяє впливати як на структурні, так і на функціональні компоненти захворювання.

Включення спеціалізованих дихальних вправ сприяє компенсації обмежень, пов'язаних із корсетотерапією, та підвищує ефективність реабілітаційного процесу. Отримані дані підкреслюють необхідність індивідуалізації програм реабілітації та подальших досліджень із використанням стандартизованих протоколів оцінки [2].

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Schreiber S., Parent E.C., Moez E.K., et al. The effect of Schroth exercises on respiratory function in adolescents with idiopathic scoliosis. *Spine*. 2015.
2. Koumbourlis A.C. Scoliosis and the respiratory system. *Paediatric Respiratory Reviews*. 2006.
3. Negrini S., Donzelli S., Aulisa A.G., et al. 2016 SOSORT guidelines. *Scoliosis and Spinal Disorders*. 2018.
4. Kuru T., Yeldan İ., Dereli E.E., et al. The efficacy of Schroth exercises. *Clinical Rehabilitation*. 2016.
5. Romano M., et al. Exercises for adolescent idiopathic scoliosis. *Cochrane Database*. 2012.
6. Weiss H.R., Moramarco M. Conservative treatment of scoliosis. *Open Orthopaedics Journal*. 2013.

### **РОЛЬ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ**

Хромильова О.В.,  
професор ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної  
та біоорганічної хімії ЗДМФУ

Портна О.О.,  
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної  
та біоорганічної хімії ЗДМФУ

Скорина Д.Ю.,  
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної  
та біоорганічної хімії ЗДМФУ

Шабельник К.П.,  
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної  
та біоорганічної хімії ЗДМФУ

Ключові слова: аудиторне навчання, медична та фармацевтична освіта, прифронтний регіон, освітній процес, безпечне освітнє середовище, практична підготовка, ЗДМФУ

Підготовка майбутніх фахівців медичного та фармацевтичного профілю передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, але й формування практичних навичок, що зумовлює ключову роль аудиторного навчання в освітньому процесі. Особливої актуальності це набуває в умовах прифронтного регіону, де організація навчання потребує постійної адаптації до безпекових викликів.

Кафедра фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (ЗДМФУ) є активним учасником професійної підготовки студентів освітніх програм «Фармація», «Медицина», «Педіатрія», «Стоматологія» тощо. В сучасних умовах значна частина здобувачів освіти ЗДМФУ опановує навчальний матеріал дистанційно, перебуваючи за межами міста Запоріжжя. Разом із тим, університет забезпечує можливість навчання в аудиторному форматі, який вибирають переважно студенти, що проживають у Запоріжжі, а також ті, чиї рідні міста розташовані в межах Запорізької або сусідніх областей, зокрема й внутрішньо переміщені особи.

Саме аудиторний формат навчання забезпечує доступ здобувачів до розвиненої матеріально-технічної бази університету, сформованої протягом багатьох років. Це є запорукою якісної організації освітнього процесу та побуту студентів. Зокрема, вони мають можливість проживати в гуртожитках університетського містечка, які облаштовані згідно з вимогами безпеки.

Безпосередня взаємодія студентів із викладачами під час аудиторного навчання сприяє формуванню професійного мислення, розвитку комунікативних навичок і глибшому розумінню навчального матеріалу. Особливо це важливо для студентів молодших курсів, які опановують фундаментальні дисципліни, зокрема «Біоорганічну хімію» (на першому курсі навчання) та «Органічну хімію» (на другому курсі). Починаючи з третього

курсу, майбутні фармацевти вивчають на кафедрі професійно-орієнтовану дисципліну – «Фармацевтичну хімію». У критичних умовах воєнного стану саме очний формат її опанування допомагає здобувачам сформувати необхідну фахову компетентність із забезпечення якості та раціонального застосування лікарських засобів.

Варто зазначити, що спостерігається позитивна динаміка зростання кількості студентів, які надають перевагу аудиторним заняттям, що є показовим в умовах тривалого воєнного стану та свідчить про їхню зацікавленість у здобутті якісних знань і практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері охорони здоров'я. Це також є проявом довіри до університету, який у складних умовах прифронтового регіону забезпечує стабільний та якісний освітній процес.

Специфіка прифронтового регіону зумовлює особливі умови організації аудиторного навчання. З початку повномасштабної війни університет облаштовує та модернізує аудиторії-укриття, які використовуються для проведення занять та складання іспитів. Попри те, що такі приміщення не можуть повноцінно замінити спеціалізовані кафедральні лабораторії з необхідним обладнанням і матеріалами, їх наявність гарантує безперервність освітнього процесу навіть під час повітряних тривог.

Зазначимо, що провадження освітнього процесу в умовах воєнного стану висуває підвищені вимоги до професіоналізму викладачів, їхньої здатності гнучко адаптувати структуру заняття, поєднувати теоретичну і практичну складові та ефективно використовувати навчальний час. Наприклад, під час повітряних тривог викладачі часто вимушені повністю проводити заняття в аудиторіях-укриттях. Однак, це дозволяє зберегти логіку заняття та уникнути втрат часу під час переміщень, що особливо актуально для занять, які тривають дві-три академічні години. Теоретичний матеріал при цьому може бути повноцінно опрацьований зі студентами в аудиторіях-укриттях, які оснащені необхідною сучасною технікою та системами вентиляції для забезпечення належних і комфортних умов навчання, тоді як практичні навички відпрацьовуються у безпечні періоди під час занять у лабораторіях кафедр. Водночас, саме практична діяльність – можливість виконати експеримент власноруч, працювати в колективі та взаємодіяти з викладачем – забезпечує формування професійних компетентностей значно ефективніше, ніж виключно дистанційне навчання. Живе спілкування підвищує рівень залученості студентів та їхню мотивацію до навчання.

Додатковим інструментом підтримки освітнього процесу є створений викладачами кафедри навчальний відеоконтент, який містить демонстрацію

лабораторних дослідів і методів контролю якості лікарських засобів. Студентам надається доступ до відеозаписів, що дозволяє їм у будь-який час повернутись до потрібного матеріалу та закріпити його задля підготовки до опанування практичних навичок у кафедральних лабораторіях.

**Висновок.** Аудиторне навчання в умовах прифронтового регіону є ключовим елементом підготовки майбутніх медичних і фармацевтичних фахівців. Поєднання безпечного освітнього середовища, гнучких організаційних підходів, професіоналізму викладачів і використання цифрових ресурсів дає змогу зберегти високу якість освіти та сформувати необхідні фахові компетентності навіть у складних умовах воєнного стану.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Сайт кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету. URL: <https://zsmu.sharepoint.com/sites/pharmch/SitePages/CInf.aspx> (дата звернення 10.04.2026).

2. Кучеренко Л. І. Викладання фармацевтичної хімії в умовах воєнного стану / Л. І. Кучеренко, Д. Ю. Скорина, С. О. Борсук // Innovations and prospects of world science. Proceedings of 12th International scientific and practical conference (Vancouver, Canada ; 20-22 July 2022). – Vancouver : Perfect Publishing, 2022. – P. 168-175.

3. Кучеренко Л. І. Засоби мінімізації освітніх втрат у хімічній підготовці магістрів фармації в умовах воєнного стану / Л. І. Кучеренко, Д. Ю. Скорина, К. І. Кандибей // Стратегії функціонування педагогічної системи сучасної медичної та фармацевтичної освіти в умовах викликів сьогодення : Матер. навч.-метод. відеоконференції Центральної методичної ради (8 червня 2023 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. – С. 82-84.

4. Кучеренко Л. І. Розвиток вищої медичної освіти в умовах війни і глобальних викликів XXI століття / Л. І. Кучеренко, Г. Р. Німенко, О. В. Хромильова // Development of higher medical education in conditions of war and global challenges of the XXI century. The importance of simulation-based learning in training future medical professionals: conference proceedings, Riga, Republic of Latvia, July 1 – August 11, 2024. Riga, 2024. P. 42-46.

5. Кривошей О. В., Антипенко О. М. Використання навчального відеоконтенту в умовах дистанційної та змішаної форм навчання при викладанні дисциплін «Органічна хімія» та «Біоорганічна хімія» у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті. Trends and areas of healthcare development in the EU and Ukraine: International Scientific Conference, Riga, Latvia, December 25-26, 2024. Riga: Baltija Publishing, 2024. P. 137-141.